

Dlaczego warto dbać o dzikie pszczoły?

Pszczoły pojawiły się ponad 120 milionów lat temu, obecnie na świecie występuje ok. 20 tysięcy gatunków, w Polsce jest ich ponad 470, a wśród nich trzmiele, murarki, lepiarki, obrostki, pszczolinki i wiele innych. Wszystkie żywią się nektarem i pyłkiem kwiatowym, jednocześnie zapylając rośliny, a dzięki temu, że są tak różnorodne, mogą odwiedzać wiele gatunków roślin i działać w odmiennych warunkach.

Dlaczego pszczoły potrzebują naszej pomocy?

Zabudowywanie nieużytków, koszenie kwitnących łąk, wypalanie traw, stosowanie środków chemicznych w rolnictwie, przesunięcie terminów kwitnienia roślin w związku ze zmianami klimatycznymi oraz ograniczenie przestrzeni do budowy schronień powoduje, że pszczołom brakuje nie tylko pożywienia, ale i miejsca do gniazdowania. A tymczasem pszczołom zawdzięczamy naprawdę wiele! To one zapewniają nam produkcję żywności, decydują o tym, że owoce i warzywa smakują lepiej i są bogate w składniki odżywcze. To dzięki nim na naszych stołach goszczą dorodne truskawki, maliny i jeżyny, dojrzałe morele, śliwki, gruszki, jabłka, czereśnie i wiśnie, soczyste pomidory, ogórki i papryka, pachnące zioła, czy poranna kawa. Pośrednio pszczoły przyczyniają się do tego, że w naszym menu pojawia się mięso, mleko i sery, bo zwierzęta hodowlane również żywią się roślinami zapylanymi przez te owady, np. koniczyną lub lucerną. I choć nie wszystkie uprawiane rośliny do wydania plonów potrzebują pszczół, to dieta oparta wyłącznie na takich produktach jak ryż, ziemniaki, kukurydza i pszenica byłaby bardzo uboga. W tej sytuacji trudno zatem nie docenić zasług pszczół. Ale to nie wszystko! Pszczoły zapewniają również bogactwo organizmów w świecie przyrody. W jaki sposób? Owady te mają odmienne przystosowania do zbierania pyłku i nektaru, dlatego odwiedzają wiele gatunków roślin, dbając tym samym o ich różnorodność, np. trzmiele wybierają rośliny kielichowate, bo mają długie języczki, którymi bez problemu sięgają do dna kielicha, a dodatkowo potrafią latać przy niższych temperaturach powietrza niż inne pszczoły, co oznacza, że dbają o rośliny wschodzące tuż po zimie. Ale pszczoły wspierają nie tylko rośliny. Owoce jarzębiny, głogu, jeżyn, które powstają dzięki pszczołom, stanowią pożywienie dla dzikich ptaków i ssaków, z kolei w dziuplach drzew owocowych znajdują schronienie i miejsce do życia sowy pójdzki, chrząszcze czy orzesznice. Innym przykładem jest lawenda, również zapylana przez pszczoły, której kwiaty wykazują właściwości dezynfekujące i wykorzystywane są przez sikory do odkażania gniazda. Takich nieoczywistych powiązań z pszczołami znajdziemy w przyrodzie znacznie więcej.

Trzeba pamiętać, że pszczołom do życia potrzebny jest stały dostęp do odpowiedniego pokarmu, którego źródłem są rośliny. Przyjaźń między owadami a kwiatami to jedna z najbardziej fascynujących tajemnic przyrody, która trwa od milionów lat. Jak zaplanować przyjazną i smaczną stołówkę dla pszczół? Należy wybierać te rośliny, które kwitną w różnych miesiącach tak, by zapewnić owadom źródło pokarmu od wiosny do jesieni i tym samym uchronić je przed głodem. Wybór kolorów, kształtów i pokrojów kwiatów jest bardzo duży, jednak nawet najpiękniejsza roślina nie będzie dla pszczół atrakcyjna, jeśli nie dostarczy im odpowiedniego pokarmu. Owady te chętnie odwiedzają nachyłki, jeżówki, cynie, lawendy, dalie, szałwie, nagietki, aksamitki, wrzosey, zioła, a także wiele krzewów i drzew owocowych. Takie kompozycje z roślin kwitnących w różnych miesiącach nie tylko cieszyć będą nasze oko przez cały sezon, ale pozwolą pszczołom zdobywać pokarm przez okres ich aktywności.

Jak jeszcze można pomóc pszczołom? Warto je obserwować, podpatrywać ich zachowania w naturalnym środowisku, poszukiwać o nich informacji, bo wiedza ta pozwoli pomagać im w sposób skuteczny i odpowiedzialny, a także podejmować własne inicjatywy, np. zakładając wielogatunkowe rabaty, budując schronienia dla owadów, czy instalując poidełka. W ten sposób zapewnimy życie wielu gatunkom zapylaczy, bez których świat nie miałby tylu barw i zapachów.